

Danya Kukafka

Meisje in sneeuw

Vertaald uit het Amerikaans door Joris Vermeulen

Oorspronkelijke titel: *Girl in Snow*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Simon & Schuster, 2017

© Danya Kukafka, 2017

© Vertaling uit het Amerikaans: Joris Vermeulen, 2017

© Nederlandse uitgave: Hollands Diep, Amsterdam 2017

© Omslagfoto: Plainpicture | Glasshouse | Mattias Lindbäck

Omslagontwerp: Bij Barbara, Amsterdam

Typografie: Crius Group, Hulshout

Auteursfoto: © Elliot Ross

ISBN 978 90 488 3289 7

ISBN 978 90 488 3290 3 (e-book)

nur 302

www.hollandsdiep.nl

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Hollands Diep is een imprint van Overamstel Uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Doris Kukafka

Dag 1

Woensdag 16 februari 2005

Cameron

Toen ze hem vertelden dat Lucinda Hayes dood was, moest Cameron aan haar schouderbladen denken, die als een stel roerloze longen aan weerskanten van haar naakte ruggengraat hingen.

Er werd een bijeenkomst georganiseerd.

De docenten stonden achter in de gymzaal met elkaar te fluisteren, keken eerst op hun horloge, dan weer om zich heen, reikhalzend. Cameron zat naast Ronnie, helemaal boven op de tribune. Hij beet op zijn nagels en keek naar al die rondrentelende mensen. Zijn linkerpink, die droog was en kloofjes vertoonde, begon te bloeden bij de nagelriem.

‘Wat is hier de bedoeling van, denk je?’ vroeg Ronnie. Ronnie poetste ’s ochtends nooit zijn tanden. Hij had puistjes bij zijn mondhoeken, die bol stonden, met een witte punt in het midden. Cameron draaide zich van hem weg.

Rector Barnes stond achter het spreekgestoelte op de middellijn zijn jasje te fatsoeneren. Groepjes derdeklassers klaptten met hun kauwgom, lachten, sjorden aan hun rugzak en lieten hun felgekleurde schoenen over de vloer piepen.

‘Ben ik voor iedereen te verstaan?’ vroeg rector Barnes met zijn handen aan weerszijden van de katheders. Hij veegde met zijn mouw een straaltje zweet van zijn voorhoofd, kneep zijn ogen samen.

‘Jefferson High School is getroffen door een tragedie,’ vervolgde rector Barnes. ‘Vannacht hebben we afscheid moeten nemen van

een van onze meest getalenteerde leerlingen. Tot mijn verdriet moet ik jullie mededelen dat een van jullie medescholieren is overleden: Lucinda Hayes.'

De microfoon gilde, kraakte.

De daaropvolgende dagen zou Cameron zich dit herinneren als het moment waarop hij Lucinda kwijtraakte. De tl-buizen aan het plafond zoemden ritmisch mee met het geroezemoes dat overal opsteeg. Als dit moment een liedje was, dacht Cameron, dan zou het een rustig nummer zijn, zo een waardoor je wegzank in je eigen trieste borstkas. Zo lieflijk dat het je lamsloeg. Het viel en veroorzaakte een schokgolf, waarna Cameron alleen nog het gewicht van de melodie voelde, van het liedje dat hem trof als verpletterend subtiel.

'Fuck,' fluisterde Ronnie. Het liedje zwol aan, steeds verder en verder, een gestage vloed.

Pas zes seconden later constateerde Cameron dat niemand een gezicht had.

Hij boog zich over de balustrade van de tribune en begon te braken.

Afgelopen nacht:

Amandelogen gaan fonkelend over het gazon. Een roze palmboom die de hele hor voor Lucinda's slaapkamerraam beslaat. De wolken daarboven, die voorbijvliegen als een grijs laken dat wordt uitgeklopt boven middernachtelijk suède.

'Volgens de verpleegster heb je overgegeven,' zei mam toen ze hem later die middag ophaalde.

Cameron schoof met de zijkant van zijn snowboot de crackerkruimels en de pluisjes op de vloermat van de mpv bijeen, zodat ze hoopjes vormden. Mam nam een slok koffie uit haar reismok.

Nadat de schok van het drama enigszins was weggeëbd, was ieder-

een buiten de gymzaal aan het gissen geslagen. De honkbaljongens beweerden dat ze was verkracht. De losermeisjes beweerden dat ze zelfmoord had gepleegd. Ronnie kon zich daarin vinden. *Waarschijnlijk heeft ze zelfmoord gepleegd, denk je ook niet? Ze zat altijd in dat dagboek te schrijven. Wedden dat ze een briefje heeft achtergelaten? Gast, die gore kots van je zit op m'n schoen.*

‘Cameron,’ probeerde mam drie straten verderop weer. Ze zette haar meelevende stem op. Mam had zo’n meelevende stem waar Cameron een hekel aan had; mierzoet golfde die uit haar keel. De gedachte dat zij moest rondlopen met zijn verdriet vond hij ondraaglijk. Mam verdiende dat allemaal niet.

‘Ik besef hoe vreselijk dit is. Zoiets zou kinderen van jouw leeftijd niet mogen overkomen, en zeker meisjes zoals Lucinda niet.’

‘Mam. Hou op.’

Cameron leunde met zijn voorhoofd tegen het beslagen raampje. Hij vroeg zich af of een voorhoofdafdruk net zoiets was als een vingerafdruk. Waarschijnlijk kon je er minder uit afleiden, want voorhoofden verschilden niet zoveel van persoon tot persoon, tenzij je met een microscoop naar de afdruk keek, maar hoe vaak werd dat nou gedaan?

Hij vroeg zich af hoe het zou zijn om iemand door glas heen te kussen. Hij had ooit een film gezien over een gevangene die zijn vrouw kustte via een raampje in de bezoekersruimte, en had zich toen afgevraagd of dat net zo zou voelen als een echte kus. Het leek hem dat een kus meer over de bedoeling ging dan over de handeling zelf, dus dan maakte het nauwelijks iets uit of je speeksel in aanraking kwam met glas of met het speeksel van een ander.

Omdat hij aan lippen dacht, dacht hij aan Lucinda Hayes en vervloekte hij zichzelf, want Lucinda Hayes was dood.

Toen ze thuis waren, begeleidde mam hem naar de bank. Ze deed de tv aan. *Dan hoef je er even niet aan te denken.* Ze goot een blik kippen-noedelsoep leeg in een kom. De stem van de nieuwslezer schalde boven het snorren van de magnetron uit.

‘Noord-Colorado kreeg vanmorgen een tragedie te verduren toen

op de speelplaats van een basisschool het lichaam van een vijftienjarig meisje werd aangetroffen. Het slachtoffer is geïdentificeerd als Lucinda Hayes, die in de derde klas van Jefferson High School zat. De medewerker van de school die de afschuwelijke vondst deed gaf geen nader commentaar. Het onderzoek zal worden geleid door inspecteur Timothy Gonzalez van de politie van Broomsville. Burgers die iets verdachts hebben gezien wordt verzocht zich te melden.’

Vanuit de hoek van het tv-scherf glimlachte Lucinda de kijkers tegemoet in de vorm van een foto uit het jaarboek van de derde klas: een plat, uit zichtbare pixels opgebouwd gezicht. De afstandsbediening viel uit Camerons hand, op de salontafel; het klepje aan de onderkant sprong eraf, waarna drie AAA-batterijen luidruchtig via de tafel op de vloerbedekking rolden.

‘Cameron?’ riep mam vanuit de keuken.

Hij kende dat park, de basisschool verderop. Die bevonden zich iets voorbij hun doodlopende straatje, halverwege zijn huis en dat van Lucinda.

Voordat mam bij hem kon zijn, rende Cameron half struikelend de gang door naar zijn slaapkamer. Nadat hij de deur had geopend nam hij de moeite niet om het licht aan te knippen; hij rukte meteen de dekens van zijn bed en haalde zijn schetsboek, houtskoolpotloden en kneedgum tevoorschijn uit hun verstopplek onder zijn matras.

Hij scheurde de vellen uit het schetsboek, het ene na het andere, en legde ze in een cirkel op de vloer. Het duurde even voordat zijn ogen aan de duisternis in de kamer waren gewend, maar toen het zover was, werd hij omringd door Lucinda Hayes.

Op de meeste tekeningen keek ze gelukkig. Op de meeste tekeningen scheen de zon en was één kant van haar gezicht lichter dan de andere. De linkerkant, altijd de linkerkant. Op de meeste tekeningen lachte ze ontspannen, anders dan op de foto uit het jaarboek; de fotograaf daarvan had op de knop gedrukt voordat ze zichzelf was.

Lucinda’s gezicht kon je gemakkelijk uit je hoofd tekenen. Haar hoge jukbeenderen gaven bijna licht. Door de lijntjes bij haar mond leek het alsof ze continu blij was. Haar wimpers waren vol en waai-

erden naar buiten, waardoor je altijd kon zien dat het Lucinda was, ook als Cameron de vorm van haar ogen niet helemaal goed trof of als die te ver onder haar wenkbrauwen zaten. Op de meeste tekeningen lachte ze breeduit en zag je het spleetje tussen haar voortanden. Cameron was verzot op dat spleetje. Ze gaf er zichzelf mee bloot.

Cameron drukte zijn ogen tegen zijn knieschijven. Hij kon Lucinda's aanblik zo niet verdragen, omdat hij voorbij was gegaan aan haar belangrijkste kenmerken: de manier waarop haar benen naar buiten zwiepten wanneer ze rende, dankzij al die jaren ballet. Haar haar, dat van voren begon te krullen wanneer ze vanuit school naar huis liep en het warm was. Zoals ze na schooltijd thuis aan de keukentafel zat te luisteren naar de muziek op haar roze mp3-speler, met witgelakte vingernagels die ritmisch op het marmer tikten. Hij stelde zich altijd voor dat ze naar oude hits luisterde, want dat leek hem typisch iets voor haar. 'Little bitty pretty one.' Cameron had geen aandacht geschonken aan de manier waarop ze met haar ogen kneep als ze niet kon lezen wat er op het schoolbord stond, de lijntjes in haar ooghoeken, als jaloezieën die ze had geopend om het zonlicht naar binnen te laten.

Hij kon Lucinda's aanblik niet verdragen omdat ze nu dood was en hij niets kon aanvangen met wat hij nog van haar had: een uitgesmeerde iris van houtskool. Een haastig getekende, iets te dunne pink.

'O, god, Cam,' fluisterde mam vanaf de drempel. 'O, god.' Ze stond met haar handen tegen het deurkozijn te staren naar zijn cirkel van tekeningen alsof ze elk moment kon instorten. Haar roze gestreepte sweater oogde nep en triest. Cameron wilde ter plekke met haar samensmelten, zodat ze er niet zo oud uit zou zien. Zoals mams handen het deurkozijn vastgrepen, het deed Cameron denken aan zijn vroegste jeugd, toen mam ballet deed in de kelder. Ze gebruikte de groezelige vensterbank als barre en stopte haar Mozart-bandjes in de cassetterecorder. Ze fluisterde tegen zichzelf. *En één en twee en drie en vier. Jeté, jeté, pas de bourrée.* Cameron keek naar haar tussen de spijlen van de keldertrapeuning door. Haar oude rug werd nooit

recht en haar oude tenen vormden nooit een punt, ze zag eruit als een vogel met een lijf vol gebroken botten. Het maakte hem verdrietig haar te zien dansen, want ze oogde zo kwetsbaar, expressief, gelukkig en gefragmenteerd, alles tegelijk. Dansend zag mam eruit als zichzelf, had hij altijd gevonden.

Cameron wilde mam laten weten dat hij er spijt van had, van dit alles. Maar het lukte hem niet, omdat ze zo vol afgrijzen naar zijn Lucinda-verzameling keek.

Cameron drukte zijn gezicht weer tegen zijn knieën en bleef zo zitten tot hij zeker wist dat mam weg was.

Waar Cameron niet aan kon denken:

1. De revolver – kaliber .22 – in het kistje onder mams bed.

Gandhi werd vermoord met een Beretta M1934, drie kogels in zijn borst. Lincoln kreeg een kogel uit een zakpistool met kaliber .44. Een jachtgeweer, kaliber .30-06, doodde Martin Luther King jr., en John Lennon werd vermoord met een .38-pistool. De enige beroemdheid die werd getroffen door een handwapen met kaliber .22 was Ronald Reagan, en die doorstond de aanslag prima. Daar kikkerde Cameron iets van op, alsof de kans op een dodelijk slachtoffer kleiner was als mam of hij het vuurwapen zou gebruiken dan als het bijvoorbeeld een 9 millimeter was geweest.

2. Dr. Duncan MacDougall.

Dr. Duncan MacDougall beweerde in 1907 dat de menselijke ziel slechts 21 gram woog. Cameron had dat een paar jaar geleden gelezen, na het overlijden van oma Mary. Hij rekende nauwkeurig uit waar hij zich bevond op het moment dat ze het leven liet: in de keuken, waar hij macaronikorsten van een bord waste. Er had op aarde een functionerend lichaam bestaan dat er nu niet meer was; moest je daar niet iets van merken? Na de

dood van oma Mary woog de aarde 21 gram minder, maar was Cameron gewoon doorgedaan met afwassen. Niets had opeens lichter geleken.

Cameron probeerde nauwkeurig te bepalen waar hij zich afgelopen nacht had bevonden toen Lucinda daar in het speeltuintje stierf. Het lukte hem niet, net zoals wanneer je probeert je te herinneren wat je als ontbijt hebt gegeten en die informatie terwijl je ernaar vist alleen maar verder wegzinkt, tot het net zo goed een stapel pannenkoeken, een pizza of een vijfgangendiner kan zijn geweest; je hebt er zo lang over nagedacht dat je er nooit meer achter komt.

3. Kol.

Waarschijnlijk stond Lucinda zich daar nu voor de blauw geschilderde deur af te vragen hoe een plek zó vredig kan zijn.

4. De streepjes helder haar op Lucinda's schenen op de plekken die ze bij het scheren had gemist.

Voordat mam die middag Cameron afhaalde van school waren Ronnie en Cameron nog samen naar geschiedenisles gelopen. Ronnie droeg wat hij al sinds donderdag droeg: een donkergroene joggingbroek en een effen wit t-shirt met gele oksels. Een oversized ski-jack dat openhing. Daarboven zijn hoofd als een kartonnen doos die op een HB-potlood balanceert.

'Gast,' zei Ronnie. 'Dit is wat je noemt verdomd gestoorde shit.'

Achter in de gang drentelden politieagenten rond. Bezien vanaf die afstand waren het net mieren.

Cameron was een maand eerder vijftien geworden maar wilde niet op rijles. Hij zou nooit leren autorijden. Hij wilde het nooit meemaken dat hij naar de kant werd gehaald en een politieagent in de ogen moest kijken. *Hé, zou de agent zeggen, ben jij niet de zoon van Lee Whitley?*

Dat ze veel op elkaar leken maakte het er niet beter op. Cameron en

pap waren allebei pezig, met lange armen die heen en weer slingerden tijdens het lopen. Ze hadden hetzelfde lichtbruine haar. (Cameron liet het groeien omdat pap het zijne liet millimeteren.) Puntneus, fletse huid, lichtbruine ogen. Smalle schouders, die Cameron verborg onder allerlei versies van dezelfde overmaatse hoody. Knieën die als vanzelf naar binnen bogen: x-benen. Weifelvoeten.

De mensen zeiden altijd dat Cameron en pap hetzelfde lachten, maar daar dacht Cameron liever niet aan.

Onderweg naar hun les had Ronnie aan één stuk door gepraat en had Cameron niet geluisterd. Ronnie Weinberg was Camerons beste vriend – zijn enige vriend – op school omdat ze allebei niet wisten wat ze wanneer moesten zeggen. Ronnie was een lastpak, Cameron hield zich koest en niemand ging met hen om.

Beth DeCasio, Lucinda's beste vriendin, had een hele tijd geleden vastgesteld dat Ronnie stonk en dat Cameron raar was. De anderen hadden de neiging Beth DeCasio te geloven. Beth had ooit tegen meneer O – Camerons favoriete leraar – gezegd dat Cameron zo'n joch was dat zomaar een vuurwapen kon meenemen naar school. Afgezien van de administratieve rompslomp die daar het gevolg van was – gesprekken met de schoolpsycholoog, mam die werd gebeld, stafoverleg – had Cameron vier maanden achter elkaar dezelfde nachtmerrie. Daarin nam hij een pistool mee naar school en schoot hij zonder het te willen iedereen neer. Maar dat was nog niet het ergste. In die nachtmerrie sleet hij de rest van zijn leven in het besef dat al die gezinnen hun kinderen misten. Mam had heel wat overleggen met mentoren van school en daar kwam ze altijd bevend van woede van terug. *Ongefundeerd en onprofessioneel*, zei ze dan. Ze zette thee voor Cameron en verzekerde hem ervan dat hij zoiets nooit zou doen, en trouwens: het was fysiek onmogelijk om per ongeluk alle mensen op een school neer te schieten.

Cameron moest er nog steeds weleens aan denken. Niet dat hij zin had om iemand neer te schieten, maar toch, hij voelde zich als een soort gif in een bloedbaan.

Nu liep Beth DeCasio voor Cameron, arm in arm met Kaylee

Walker en Ana Sanchez. Ze was in het paars, Lucinda's favoriete kleur. Dat deed Cameron denken aan Lucinda's dagboek; het omslag was van paars suède en je kon het dichtdoen met een wit elastiek. De meisjes huilden met gebogen schouders, tissues in hun hand geklemd.

Meestal ging Lucinda tussen 7.07 en 7.18 uur van huis. Soms nam haar vader, die op een advocatenkantoor werkte, een ochtend vrij en gingen ze ontbijten in de Golden Egg, maar dat gebeurde meestal minder vaak dan eens per maand, en Cameron hield altijd rekening met uitzonderingsgevallen. Het viel hem nu pas op, nu Lucinda's vriendinnen stonden te huilen bij de prijzenkasten, dat het vanochtend anders dan anders was geweest. Hij had het niet in de gaten gehad: hij had Lucinda niet over straat zien lopen, niet voor of achter hem. Ze had niet haar tanden boven de wasbak in de badkamer gepoetst, had geen croissant gegeten en ook niets richting haar moeder gegild, had niet haar armen in haar gele donsjack gewurmd.

Cameron had oprecht medelijden met Beth, Kaylee en Ana, hoewel hij niet vond dat iemand het recht had om verdrietiger te zijn dan een ander. Er was een meisje dood, een mooi meisje, en dat had iets tragisch. En trouwens: sommige soorten liefde waren stiller dan andere.

'Ik wil wedden dat ze door een of andere kinky shit is doodgegaan,' zei Ronnie terwijl ze plaatsnamen in het geschiedenislokaal. 'Zoals door wurging of zo. Iedereen heeft het over d'r ex-vriendje, die voetballer... Zap. Die zakkenwasser lijkt tot z'n nek in de bagger te zitten.' Hij maakte een beweging alsof hij stikte.

Mevrouw Evans zette een film over de Honderdjarige Oorlog op en deed het licht uit.

Cameron was bang in het donker. Het kwam neer op denken en ontdenken. Zodra hij zich voorstelde wat er allemaal in het pikdonker kon gebeuren, begon hij zich allerlei verschrikkingen in en uit te beelden: een hersenbloeding in zijn slaap en de verlamming die daarop volgde. Slaapwandelen naar de la met kartelmessen in de keuken. Alle verschrikkelijke dingen die je lichaam zichzelf kon aandoen. Hij

wrong zich in zijn ellendige brein net zo lang in allerlei bochten tot hij uitgeput in slaap viel of de hor voor zijn slaapkamerraam omhoog deed en naar buiten rende. Geen van beide opties haalde veel uit.

‘Neem me niet kwalijk,’ zei een barse stem vanuit de deuropening. Die geur... Papa had net zo geroken. Tabak, koffie, roestige kettingen. ‘Zouden we een van uw leerlingen mogen spreken?’

‘Natuurlijk,’ zei mevrouw Evans.

‘Cameron Whitley?’ De politieagent vormde een silhouet in de streep tl-licht die vanuit de gang naar binnen scheen. ‘Je zult met ons mee moeten komen.’

Jade

Ik heb een theorie: doen alsof je geschokt bent is makkelijker dan doen alsof je verdrietig bent. Geschokt zijn is een meer basale emotie dan verdrietig zijn; het is niets anders dan een uitvergroete versie van verbazing.

‘Er is nadere informatie vrijgegeven,’ zegt de conrector. Hij klapt in zijn handen, op-en-top zakelijk. ‘Het slachtoffer, Lucinda Hayes, zat hier op Jefferson High. De derde klas is momenteel in de gymzaal, waar rector Barnes hen op de hoogte stelt. Er zal vrijdag een afscheidsdienst worden gehouden. Voor psychologische begeleiding kunnen jullie terecht bij de balie. We adviseren jullie allen om alert te blijven.’

Hij beent het lokaal uit, één waas van kakitinten.

Ik knijp in mijn neusbrug. Ik maak een idiote indruk, maar dat geldt voor iedereen hier. De halve klas lijkt echt verdrietig – gênant verdrietig – te zijn en de andere helft stuitert van het soort opwinding dat je alleen ziet bij drama’s als dit.

Ik ben benieuwd hoe Zap eruitziet na zo’n schok, maar durf me niet om te draaien.

Zap heeft een bepaalde manier van zitten. Op een stoel zakt hij onderuit, wijdbeens, laat zijn ledematen hun gang gaan. Het is geen arrogantie of luiheid. Hij doet het doelbewust. Is op z’n gemak. Zap leunt achterover en geeft zijn lichaam de ruimte, alsof hij de stoel heeft opgedragen om onder zijn lijf vorm te krijgen, en het ding naar hem heeft geluisterd.

Vandaag zit Zap achter het kapotte tafeltje voor linkshandigen bij het raam, drie rijen achter me. Hij draagt een rode sweater met

daaronder een ribbroek met gaten op de knieën. De pijpen komen niet verder dan tot zijn enkels omdat Zap de afgelopen winter meer dan tien centimeter is gegroeid. Zijn bril is nog beslagen van de korte wandeling, via Willow Square, door de snijdende februarikou.

Dat weet ik zonder te kijken.

De rest wordt overgelaten aan mijn verbeelding. Hoe de schok om Lucinda Hayes er bij hem uitziet. Eerst is die totaal misplaatst, is het een wankele constructie. Maar de schok daalt wel in. Trekt van Zaps schouders naar zijn hals, naar de moedervlek op zijn tweede rib links. Daarvandaan verspreidt hij zich naar alle plekken die ik niet kan zien.

Een schok is gewoon verdriet dat de onderbuik nog niet heeft bereikt.

Natuurlijk wist ik allang dat Lucinda Hayes dood is.

Ik kwam erachter voordat ik vanochtend naar school ging, toen ik een Toaster Strudel zat te eten. Er zat niks op, want ma gooit altijd de pakjes glazuur weg zodat we niet dik worden. De bovenkant van de strudels geeft daardoor alleen wat bleekbruine, verloren baksporen te zien.

‘Ga zitten, meiden,’ zegt ma. Ze tikt haar sigaret af in de gootsteen. Het sist. ’s Ochtends zijn de rimpels op ma’s gezicht geulen.

Amy loopt onvast naar de keukentafel en zwiept haar gigantische handtas op mijn stoel. Amy heeft onlangs besloten dat een rugzak te kinderachtig is voor een brugklasser, dus loopt ze in plaats daarvan rond met een bruine handtas van nepleer. Haar wiskundeboek is zo zwaar dat ze er half onder bezwijkt.

‘Het gaat over Lucinda,’ zegt ma. ‘Ik vind het vreselijk, lieverd. Ze is... ze is overleden.’ Ma zucht haar invoelende zucht (normaliter gereserveerd voor de medewerker van het postkantoor en de jongen in Amy’s klas wiens kanker blijft terugkomen).

Amy’s onderlip trilt. Dan een hoge, gruisige gil. Ze komt dramatisch overeind en deinst achteruit naar de schuifdeur, waar ze haar roze gelakte vingertoppen tegen het glas drukt alsof haar handen zeesterren zijn.

Ma drukt haar sigaret uit op een kartonnen bordje vol pizzavlekken en hurkt in haar joggingbroek naast Amy, die naar de grond is gezakt. Ma aait over haar haar en haalt er en passant de klitten uit.

‘Ik vind het zo erg, schatje. Ze maken het vandaag op school officieel bekend.’

Ma vindt het erg voor Amy. Voor mij niet. Zo heb ik nog nooit gehuild, zo hysterisch, met zulke snikken. Niet dat ik dapper, stoïcijns of wat dan ook probeer te zijn. Ik heb gewoon nog nooit genoeg van iemand gehouden. Ma weet dat. Ze kijkt me vuil aan, met Amy’s hoofd nog in de holte van haar elleboog. Een slijmerig straaltje snot loopt van Amy’s neus naar ma’s sproeterige arm.

‘Jezus, Jade,’ zegt ze wanneer haar blik zich verplaatst naar mijn buik, die opbolt van onder de zoom van mijn T-shirt van The Crucibles, bloot onder mijn openhangende legerparka. ‘Trek effe een echt shirt aan. Je zusje gaat vandaag met jou mee naar school.’

Ik leun op het aanrecht met mijn ellebogen op een oud telefoonboek.

Emoties zouden niet nader geduid moeten worden. Ik weet niet waarom we er woorden aan vuilmaken, want emoties zijn nooit wat ze zouden moeten zijn. Je zou kunnen zeggen dat ik in extase ben, me schuldig voel of walg van mezelf. Je zou kunnen zeggen dat dat allemaal tegelijk het geval is. Amy snikt, maar ik neem bij mezelf alleen een vreemde lichtheid waar: alsof iemand het gewicht uit mijn benen, de verschrikkelijke gedachten uit mijn hoofd heeft gezogen, de steken tussen mijn ribben iets heeft verzacht. Ik weet het niet.

Het is zo rustig.

‘Ben je eigenlijk wel menselijk?’ vraagt Amy.

Madison Middle School is een rechthoek in de verte.

‘Nee, buitenaards,’ zeg ik. ‘Nou goed?’

‘Je bent niet eens verdrietig.’

‘Jawel, dat ben ik wel.’

‘Dat ben je niet. Volgens mama heb je nogal wat moeite met

“empathie” en “zelfbeheersing” en je hebt ook “solistische neigingen”.

“Sadistische neigingen”, zal ze bedoelen,’ reageer ik.

‘Lucinda is dood,’ zegt ze, ‘en het kan je niks schelen.’

Amy sjort haar handtas omhoog, waarbij haar jas met luipaardprint openvalt. Amy draagt een beha met cupmaat 70AA. Hoe ze zich ook voelt, Amy is altijd schattig. Het komt door die geslaagde combinatie: Amy’s rode haar en de talloze zandkorrelachtige sproeten waarmee haar wangen bezaaid zijn.

‘Het is nogal kut, Jade,’ zegt ze. Ze houdt even in voor het woord ‘kut’. ‘We kennen haar al ons hele leven en nu is ze dood, en jij dóét niet eens of je je er rottig onder voelt.’

Ik pers het puntje van mijn tong door de zilveren ring in mijn lip. Dat doe ik als ik iemand het zwijgen wil opleggen. Het werkt altijd.

Amy stampt weg met haar armen strak om haar lichaam geslagen, schouders die schokken omdat ze verdere snikken probeert te onderdrukken. Steevast de dramaqueen uithangen. Ze is nooit close geweest met Lucinda, alleen met Lucinda’s zusje, Lex. Op de lagere school zadelde ma ons op met vaste wekelijkse speelafspraken; Lex en Amy speelden urenlang prinsesje bij de Hayes in de kelder terwijl Lucinda en ik noodgedwongen, schutterig, bij elkaar zaten tot ma Amy en mij kwam ophalen. Lucinda vlocht vriendschapsarmbandjes, ik las stripboeken, en zo negeerden we elkaar nadrukkelijk terwijl onze zusjes verkleedpartijtjes hielden. Vroeger waren Lex en Amy onafscheidelijk, maar tegenwoordig gaan ze alleen met elkaar om als ma het zo regelt.

Ik vraag me af hoe Amy zich zou voelen als ik zou doodgaan. Misschien dat ze een paar nachten in mijn bed slaapt. Misschien maakt ze een laken van mijn oude T-shirts, dat ze vervolgens in een doos stopt voor als haar kinderen zestien worden. Misschien zou het haar opluchten. Plotseling ben ik me bewust van de drie meter afstand tussen ons, de vier stoeplaten die Amy van mij scheiden. Bijna begin ik te rennen om het gat te dichten. Maar die aandrang verdwijnt weer even plotseling als hij opkwam, met achterlating van een vage, pulserende haat ergens in mij waar ik niet bij kan.

WAT JE BETER NIET KUNT ZEGGEN

Een script van Jade Dixon-Burns

EXT. PINE RIDGE DRIVE IN BROOMSVILLE, COLORADO -
'S MORGENS VROEG

*CELLY (17, gebogen schouders, zwartgeverfd haar)
en ZUS (13, haar tegen) lopen naar school. Celly
neuriet een opgewekt, pittig liedje.*

ZUS

Ben je eigenlijk wel menselijk?

CELLY

Nee, buitenaards, nou goed?

ZUS

Je bent niet eens verdrietig.

CELLY

Ja, dat klopt.

ZUS

Da's gestoord.

CELLY

Hoe kun je nou beweren dat je verdriet
hebt? Je hebt d'r amper gekend.

ZUS

Wat maakt het uit hoe goed ik haar kende?
Het is geen populariteitstest.

CELLY

Alles is een populariteitstest. Dat verdriet waar je op doelt. Ik weet wel hoe dat in z'n werk gaat. Als je vandaag aankomt op school laat je je voorgekookt omhelzen door al die knappe vriendinnetjes van je. En dan vertel jij dat je ooit Lucinda's nagellak hebt mogen lenen, vijf jaar geleden.

Zus versnelt pas, weg van Celly.

CELLY (CONT.)

Niemand die je uitmaakt voor huichelaar. Al je knappe vriendinnetjes gaan aan je klitten in de hoop nog wat zout in de wond te kunnen strooien.

Zus slaat een hoek om, rent nu bijna. Celly roept haar na.

CELLY (CONT.)

(met stemverheffing)

Stiekem vind je het leuk. Van je leraren hoef je geen huiswerk te maken. En nou jij weer zeggen dat het geen populariteitstest is. Zeg het maar, Zussie. Kom maar op.

Zus sprint min of meer de trap naar de school op. Celly blijft staan kijken hoe haar zus het gebouw in verdwijnt.

CELLY (CONT.)

(sotto voce)

Vertel mij maar eens even hoe het zit met mijn verdriet.

Vroeger had Zap een sterrenkaart aan zijn plafond hangen. Ik lag toen vaak op zijn bed te staren naar al het zwarte niets tussen die speldenprikken van sterren, en dan bedacht ik dat een centimeter op de poster in werkelijkheid een enorme afstand was. In gedachten zweefde ik door de ruimte op een eindeloze voorraad nepzuurstof. Op die manier kon ik vergeten dat zich hier op aarde die halfbakken, oppervlakkige levens afspeelden.

Dat schiet door mijn hoofd terwijl ik probeer me af te sluiten voor de meisjes die voor de spiegel staan; hoe het zou zijn om te leven zonder lucht en hoe het in die non-lucht zou zijn zonder mensen. Rustig.

‘Ik heb gehoord dat Zap naar huis is gegaan. Liep zonder een woord te zeggen gewoon naar buiten, na het eerste uur.’

‘Hij zal er wel helemaal kapot van zijn.’

Ik trek de wc door, zodat de meisjes weten dat ik er ben. Tevergeefs. Ze gaan net zo hard door, het lijken wel kraaiende hanen die me wakker maken uit een zombieslaap. Ik staar net zo lang naar de gerafelde veters van mijn zwarte kistjes tot de deur van de meiden-wc's opengaat; vanuit de volle gang glipt een portie gekwetter de wc-ruimte in. De deur gaat weer dicht. Doodse stilte.

Zap was dol op die poster. Zijn favoriete sterrenbeeld was Weegschaal, omdat het leek op een vlieger en hem deed denken aan de tijd dat hij als jochie in Parijs woonde. Hij herinnerde zich de Seine, zei hij; hij had zo'n rood-blauw geruite vlieger die hij 's zomers opliet vanaf de oever van de rivier. Jaren geleden gaf hij me een schelp van een strand aan de Franse Rivièra waar hij op vakantie was geweest. *Ooit komen we hier weg*, zei hij tegen me. *Het is daarbuiten heel groot, zul je zien.* De schelp is gegolfd en beige

en heeft de vorm van een oor. Ik bewaarde hem lange tijd onder mijn kussen.

Natuurlijk heet hij niet echt Zap. Zijn echte naam is Édouard, met de klemtoon op het einde. Zijn ouders zijn Frans, ze zijn allebei op hun achttiende naar Amerika gekomen. Ze leerden elkaar kennen bij de French Undergraduate Society van Yale University en sindsdien zijn ze verliefd op elkaar, stapelverliefd. Meneer Arnaud koopt onderweg van zijn werk naar huis bloemen voor mevrouw Arnaud, en soms houden ze openlijk elkaars hand vast. Zijn moeder is net een bosself, slank en met groene ogen.

Niemand kan 'Édouard' uitspreken; hij staat al sinds groep zes bekend als 'Zap' omdat hij een keer op school kwam aanzetten in een enorm kostuum met een bliksemflits erop dat hij had gemaakt van een kartonnen doos waar een koelkast in had gezeten. Het was de week na de plotselinge overstroming van '98, waarbij drie inwoners van Longmont omkwamen, het dorp verderop. Hij had de bliksemflits geel geschilderd en het kostuum hing aan een stel bretels. De hele dag liep hij rond onder het zeggen van *zap, zap, zap* en het uitdelen van minisnoeprepen. Hij was een natuurkracht, zei hij, maar wel een die vreugde schonk in plaats van dood en verderf te zaaien. Geweldig vond ik dat. Iedereen vond het geweldig. Na school gingen hij en ik naar het veld achter mijn huis om te zien hoe de wolken zich overgaven en zich terugtrokken achter de bergen.

Die zomer maakte mevrouw Arnaud thermoskannen warme chocolademelk en kwam meneer Arnaud kampeerspullen brengen; midden in het veld legden we slaapzakken neer om naar meteorenzwermen te kijken. Graspollen prikten door het nylon heen. Het was te bewolkt om meteoren te zien, maar dat vonden we niet erg. De slaapzakken roken naar het huis van de Arnaudds: waspoeder. Kerstkaarsen. We lagen op onze rug en Zap lepelde allerlei nutteloze kennis over het heelal op, zoals: wist je dat je vanaf dat lullige plekje van ons op aarde maar 59 procent van het maanoppervlak kunt zien?

Bij de gedachte aan Zap word ik misselijk. Ik ga boven de wc hangen en produceer een reeks kokhalsgeluiden. Ze klinken geforceerd.

Iemand doet de deur van de wc-ruimte open, hoort me en maakt rechtsomkeert. Ik braak niets uit.

Bij de wasbak overweeg ik water in mijn gezicht te plenzen, maar ik heb te veel make-up op. Het zwart rond mijn ogen loopt ervan uit, zodat ik eruitzie alsof ik heb gehuild, terwijl het me vandaag niet lukt om te huilen. Mijn eyeliner is extra dik, precies wat ma zo verschrikkelijk vindt.

Meestal mijd ik spiegels. Maar vandaag hoop ik dat ik door de aanblik van mijn lichaam mezelf een plekje weet te geven in dit universum, dat opeens zo'n rare wending heeft genomen. Mijn armen zijn nog altijd pafferig. Mijn huid is nog altijd ziekelijk bleek. Overal en nergens schieten puisten omhoog, ondanks ma's officiële medicijnen en mijn maandelijkse bezoeken aan de dermatoloog. *Blijf ervan af*, zegt ma altijd, maar ik vind het prettig, zoals mijn huid loslaat. Ik vind het prettig om het rood glanzende gebied eronder bloot te leggen.